

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
средняя общеобразовательная школа №8 им. К.Х. Карсанова
г. Владикавказ

Рабочая программа
внекурчной работы по родному(осетинскому) языку
и литературе со слабоуспевающими учащимися
на 2023-2024 учебный год
(7-8 классы)

Подготовила Габеева З.С.

2023-2024

Программәйы сәйраг хәйттәе сты:

- әмбарынгәнән фыстәг. Івәрд дзы цәуы предмет ахуыр кәныны сәйраг нысан, йә бынат, йә сәйраг хәс иумәйаг педагогикәйы әмәй йә мидис.
- предмет ахуыр кәныны сәйраг мидис, ома темәты 'хсән цы сәйрагдәртә вәййы, уыдонән хъуамә фылдәр рәстәг ләвәрд хъуамә цәуа, иннәтимә та аәрмәст зонгә хъәуы ахуырдауты.
- тематикон пълан (саҳәтты дих)
- ахуыргәнәг цы фәстиуджытәм әнхъәлмә кәсеси, уыдоны әрфыст.
- литературә

ӘМБАРЫНГӘНӘН ФЫСТАГ

Программә араэст у Республикае Цәгат Ирыстон – Аланийы иумәйаг әмә профессионалон ахуырады Ирон әвзаг әмә литературајы программәйы биндурыл.

Ирон әвзаг – нае республикәйы паддзахадон әвзәгтәй иу, ираетты мадәлон әвзаг. Ираэттә – Республикае Цәгат Ирыстон-Аланийы титулон наци. Куыд уырыссаг әвзаг, афтәе ирон әвзаг у филологон циклы иу хай әмә рәзын кәны скъоладзауы коммуникативон культурә, әххүис ын кәны йә ныхасы рәзтән, уәрәх ын кәны йә дунеәмбарынад әмә хъомыл кәны ираетты хуыздәр традицитә әмә әгъдауттыл.

Ираэттә сә рәвзәрдәй фәстәмә аудынц сә мадәлон әвзагыл, уымән әмә әмбарынц: цалынмә әвзаг цәра, уәдмә фидар уыдзән национ культурә, национ хиәмбарынад.

Ног (дыккаг фәлтәры) стандартты домәнтәе сты, цәмәй Уәрәсейы цәрәг алы адәмән дәр йе 'взаджы кад се 'хсән бәрзондәр ист аәрцәуа, цәхгәр фәхуыздәр уа йә ахуыр кәныны хъуыддаг. Уыцы хәстә та әххәст кәны райдайән скъола.

Райдайән скъолайы бинdur әвәрд аәрцәуы сывәлләтты алывәрсыг рәзтән. Уымә гәсгәе ирон әвзаг ахуыр кәныны хъуыддаг араэст у ахәм нысан әмә хәстә сәххәст кәнынмә:

- хъуамә сывәлләттә сә кәрәдзимә ионау дзурын сахуыр уой. Уый тыххәй та хъәуы фидар фәлтәрддинад кәсиси, фыссын әмә хъуыды кәнынәй;
- сывәлләттә зоной: әхсәнады адәмты 'хсән ног ахастытә кәй ис, инна әдәмы хәттыты сывәлләттә дәр ирон әвзаг кәй ахуыр кәнынц, әмә сә уый кәрәдзийыл фидардәр кәй бәтты; сә алыварс цәрәг адәмтимә хәларәй цәрын кәй хъәуы, уый;

Райдайән скъолайы ирон әвзаг ахуыр кәныны **нысантә** сты:

- скъоладзауты раст хъомыл кәнын, сә хъуыдыкәнынад сын рәзын кәнын; ахуыр сә кәнын алыварсы дунемә раст цәстәй кәсыныл, сә зонындзинәдтә сын парахатдәр кәнын; мадәлон әвзаг зынаргъ хәзна кәй у, әхсәнады царды йын стыр нысаниуәг кәй ис, уый банкъарын кәнын; ирон әвзагмә уарzon цәстәй кәсыны, стыр аргъ ын кәныны јнкъарәнтә гуырын кәнын, хи ныхасы аивдзинадмә тырнындзинад хъомыл кәнын;
- фәцалх кәнын ирон әвзагәй әрвилбоны царды, ахуыры пайда кәнын; ныхасы архайыны, ныхас әмбарыны, ныхас аразыны арахстдинад райрәзын кәнын; ирон әвзаг бацамонын иннае предметтә хуыздәр базонын әмә бамбарынән;
- скъоладзаутән раттын зонындзинәдтә ирон әвзаджы араәт, йә функционалон нысаниуәджы тыххәй; сә дзырдуат, сә ныхасы грамматикон араәт сын фәхъәздыгдәр кәнын; ирон әвзаджы стилистикон әвәрәнтәй, йә аивгәнән мадзәлттәй раст пайда кәнын сә фәцалх кәнын;
- **скъоладзауты фәцалх кәнын** әвзаджы, ныхасы иуәгтә иртасын, кәраәдзиуыл сә абарын, къордтыл сә дих кәнын, ныхасы уавәртәм гәсгә раст пайда кәнын; текстимә кусын, текстәй хъәугә информации равзарын, текст рацаразын, йә аәрмәг ын раст равәрын;

Ранымад нысантә сәеххәст кәнынән әмә амынд арахстдинәдтыл фәцалх кәнынән скъоладзаутән хъәуы ахәм зонындзинәдтә раттын ирон әвзагәй.

Ныхасы арахстдинәдтә

Ныхас. Ныхас әмә ныхас кәнын. Дзургә әмә фысгә ныхас. Диалогон әмә монологон ныхас. Хүымәтәг ныхас әмә чиниджы ныхас.

Ныхасы сферәтә әмә уавәртә. Ныхасы функционадлон хуызтә (дзургә ныхас, функционалон стильтә: наукон, публицистон, официалон-хъуыддаджы; аив литературон әвзаг), сә сәйраг хицәндзинәдтә. Хүымәтәг ныхасы жанртә (беседә, радзырд әмә а.д.), наукон стилы жанртә (уацхъуыд, раныхас, рецензи, отзыв, аннотаци, интервью, очерк), официалон-хъуыддаджы стилы жанртә (курдиат, расписка, доверенность, резюме). Аив литературон әвзаг.

- иумәйаг ахуырадон зонындзинәйтә бәрzonдdәр кәнын; ныхасы рәэтыл кусын; фылдәр базонымә әмә интеллект уәрәхдәр кәнынмә тырнын;
- мадәлон әвзаджы фәрцы сывәллоны алывәрсыгәй хъомыл кәнын;
- райдайән скъолайы сывәлләтты лингвистикон зонындзинәйтә рәзын кәнын хүмәтәг хузы, цәмәй кәсын фыссын базоной;
- адәймаджы хъуыздәр миниуджытыл хъомыл кәнын.
- хъазты хузы сывәлләтты эмоционалон уавәр рәзын кәнын;
- зонындзинәйтә фылдәр кәнынмә тырнындзинад рәзын кәнын.
- Чингуытәм, иннаә ахуырадон предметтәм сәм аудыны цәстәнгас рәзын кәнын.

Скъолайы иннаә ахуырадон предметты 'хсән ирон әвзаджы нысан у ирон әвзагәй зонындзинәйтә фылдәр кәнын әмә сывәлләтты әхсәны культурә бәрzonдdәр кәнын:

1-аг нысан – **зонындзинәйтә фылдәр кәнын.** Ам скъоладзаутән әмбарын кәнын хъәуы әппәтдунеон наукәйи иу къабаз кәй у, йә сәйрагдәр хәйтты йын зонын кәй хъәуы; уышы зонындзинәтты бындурыл та аразын логикон хъуыдыкәнынад.

2-аг нысан – **әхсәны культурә бәрzonдdәр кәнынмә** хауы скъоладзауты коммуникативон арәхстдинад, ома дзургә әмә фысгә ныхасы рәэст, монологон әмә диалогон ныхас, раст әмә әнәрәждәй фыссын. Уыдан иумә сты адәймаджы иумәйаг культурәйи бәрәггәнәнтә.

Рабочая программа

для дополнительных занятий по родному (осетинскому) языку и литературе со слабоуспевающими учащимися 7а, 8а кл.

№	Темæ	Æмгъыд
1.	Дзырдуатон куыст.	
2.	Фонетикæйæ рацыд æрмæг фæлхат кæнын	
3.	Нарты кадджытæ (афæлгæст)	
4.	Адæмон сֆæлдыстады сæйраг хуытæ.	
5.	Тестытимæ бакусын.	
6.	Сыгъдæгфыссынадыл куыст (кавказаг дамгъæты растфыссынад.)	
7.	Хъуыдыйады грамматикон бындур.	
8.	Фольклор.	
9.	Сценикон уацмыстыл афæлгæст.	
10.	Дзырды фонетикон æвзæрст.	
11.	Дзырдуатон диктант.	
12.	Морфемикон æвзæрст.	
13.	Номдар фæлхат кæнын.	

14.	Номдарты тасындзæг	
15.	Гæдиаты Секъайы уацмыстыл афæлгæст.	
16.	Миногоны морфологион æвзæрст.	
17.	Коцойты Арсен – зианхæссæг æгъдæутты ныхмæ	
18.	Номивæг. Күйд равзарын хъæуы номивæг.	
19.	Социалон фарстатæ Секъайы сфæлдыстады.	
20.	Нымæцонты нысаниуæг.	
21.	Гæдиаты Цомахъ. Цикл «Ахæстоны фыстытæй».	
22.	Мивдисæджы здæхæнтæ.	
23.	Дзанайты Иваны цард æмæ сфæлдыстад.	
24.	Миногми, йæ растфыссынад.	
25.	Кочысаты Мухарбеджы сфæлдыстадыл афæлгæст.	
26.	Фæрсдзырдты дих сæ нысаниуæгмæ гæсгæ.	
27.	Диктант ныффыссын.	
28.	Калоты хазбийы уацмыстыл афæлгæст.	

Утверждаю:

График

дополнительных занятий учителя родного(осетинского) языка и литературы

Габеевой З. С.

Предмет	Класс	Кол-во часов в неделю	Вид деятельности	День	Время
Родной (осетинский) язык и литература	7а, 8а кл	1	Работа со слабоуспевающими уч - ся	Среда	13 ⁵⁰ – 14 ³⁰